

เทศน์เช้า วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๗

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ สัจธรรมเป็นความจริง แล้วเราแสวงหาสัจธรรมกัน สิ่งที่เราแสวงหาสัจธรรม เห็นใหม่ นี่สัจจะความจริง ความจริงเป็นสิ่งที่ไม่ตาย แต่คนพูดความจริงตายหมดเลย แต่ความจริงมันคงที่ ฉะนั้น เราแสวงหาความจริงๆ ของเรา

ความจริง เห็นใหม่ วันคืนล่วงไปๆ มันก็มีมืดกับสว่าง มีดกับสว่าง แต่เราสมมุติกันว่าปีใหม่-ปีเก่า ถ้าสมมุติว่าปีใหม่-ปีเก่า วันสิ้นปี วันสิ้นปีเพื่อเป็นมงคลชีวิต เราจะแสวงหาคุณงามความดีกัน ถ้าแสวงหาคุณงามความดีกัน เห็นใหม่ เราเป็นชาวพุทธนะ ทุกศาสนาเขาก็ต้องหาที่พึ่งของเขา ลัทธิใด ความเชื่อใดเขาก็พยายามเป็นมงคลชีวิตของเขา

แต่เราเป็นชาวพุทธไง มงคลชีวิตของเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้เสียสละทาน การเสียสละทาน ทำบุญกุศล เราจะมิงงานพิธีกรรมต่างๆ อย่างใดก็แล้วแต่ เราก็ต้องมีพระไปทำบุญกุศล ถ้าบุญกุศล เขาทำบุญกุศลของเขา เขาดีกับเรา เขาทำกุศลเพื่อบุญของเขา

คำว่า “บุญๆ” บุญคือคุณงามความดี คำว่า “บาปอกุศล” เราไม่ต้องการพบ เราจะทำคุณงามความดี คนที่ทำก็ทำได้ยาก คนที่ทำไม่ได้ยากเพราะอะไร ทำได้ยากเพราะว่าสิ่งที่เขาทำ ความเชื่อ ความทิฐิฐิมานะในใจของเขา เขามีความรู้ความเห็นต่างของเขา ถ้ามีความรู้ความเห็นต่างของเขา การจะทำได้ ใด ความตระหนี่ถี่เหนียวด้วยตัวตนของเขา เขายึดมั่นในความเห็นของเขา แต่ถ้าเรามีศรัทธามีความเชื่อ ความเชื่อ เราเชื่อในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังไม่ตรัสรู้ธรรมขึ้นมาละ คนโบราณเขาตั้งถ้อยถนอม เขากราบภูเขา เขากราบดวงอาทิตย์ เขากราบไฟ เขาบูชาไฟ เขาบูชาสิ่งที่เขามองไม่เห็น เขาบูชาเป็นที่พึ่งของเขา

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้ว ปฏิเสธทุกๆ อย่างเลย ปฏิเสธทุกๆ อย่าง เห็นใหม่ อุตตา หิ อุตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ทำดี-ทำชั่ว เราเป็นคนทำทั้งนั้น ถ้า

เราทำทั้งนั้น สิ่งที่เราพลัดพรากจากไป เราทำคุณงามความดี เราอุทิศส่วนกุศลให้อย่างนั้น เพราะอุทิศส่วนกุศลคือความดี ความดีคืออะไร

เวลาคนเรามีปัจจัยเครื่องอาศัยสมบูรณ์ขึ้นมามันก็มีความสุขของเขา คนใดขาดแคลนๆ มันก็เป็นความทุกข์ของเขา "ไอ้ความทุกข์ประจำธาตุขันธ์ไง แต่เวลาคนมีความสุขความทุกข์ในหัวใจมันละเอียดลึกซึ้งกว่านั้น

ฉะนั้น เวลาพลัดพราก การพลัดพราก การพลัดพรากมันต้องพลัดพรากจากกันไป แล้วทำไมมันอาลัยอาวรณ์ต่อกันล่ะ? นี่เพราะความผูกพัน ความผูกพัน ความเคยชิน ความต่างๆ เราต้องพลัดพรากไป สิ่งนี้ให้ทำคุณงามความดีแล้วระลึกถึงกัน น้ำใจระลึกถึงกัน

สิ่งที่ว่าทำบุญกุศล ทำทาน เวลาทำทาน มีนักขัตฤกษ์ เขาก็ทำบุญกุศลของเขาไป การทำบุญกุศล แล้วเวลาละเอียดขึ้นไป เขาจะประพฤติกฎปฏิบัติขึ้นไป เขาก็สวดมนต์ข้ามปี การสวดมนต์ เขาว่าทำคุณงามความดีของเขา สงบระงับในใจของเขา นั่นสวดมนต์ข้ามปี ผู้ที่มาประพฤติกฎปฏิบัตินะ ใครที่มาอยู่วัดอยู่วา เราจะภาวนาข้ามปีนะ พุทโธๆ อยู่ข้ามปีเลย

เวลาเขาทำบุญกุศลขึ้นไป เขาหาบุญกุศลของเขา เขาว่าสิ่งนั้นเป็นที่พึ่งอาศัยของเขา เพื่อเป็นมงคลชีวิตของเขา มงคลชีวิตเราหาพึ่งจากข้างนอก แต่ถ้าเราภาวนาข้ามปี ใครเป็นคนได้บุญล่ะ ใครเป็นคนมีสติสัมปชัญญะ

เวลาเขาเฝ้าจิตดวงนี้กัน เขาข้ามปี เขาเฝ้าจิตดวงนี้ที่เข็มนาฬิกา แต่ของเรา เราจะเอาหัวใจนะ เราจะเอาหัวใจของเรา หัวใจของเราสุข-ทุกข์มันอยู่ที่ใจของเรา ถ้าใจของเราจะ เราภาวนาข้ามปี การภาวนาข้ามปี เวลามันลึกซึ้งๆ ขึ้นไป

เวลาสมัยครูบาอาจารย์ของเราอยู่ เวลาท่านให้นั่งภาวนาตลอดรุ่งๆ คำว่า "ตลอดรุ่ง" เราทำคุณงามความดีของเรา ทำคุณงามความดีของเรา คุณงามความดีมันมีหลากหลาย คุณดี เรามาวัดมาวากัน ต้องมีปุ๋ยตายายขึ้นมาถึงเด็กน้อย เด็กน้อยเวลาเข้าวัดขึ้นมา มันก็สนุกครึกครื้นตามประสาของเด็กน้อย ผู้ใหญ่ของเรา เราจะหาแก่นสารของเรา เราจะหาแก่นสาร แล้วแก่นสารมันอยู่ที่ไหนล่ะ

เวลาไปวัดไปวา ครูบาอาจารย์ให้ไปวัดหัวใจของเรา ขั้ววัตร วัด เราเข้าไปคู่อั้งปลูกสร้างในวัดนั้น สิ่งปลูกสร้างนี่คือศาสนวัตถุ ศาสนพิธี ศาสนธรรม เวลาเราไปวัดไปวา ถ้าเราวัดใจของเรา ใจ

ของเรามันมีหลักมีเกณฑ์ใหม่ ถ้าใจของเรามีหลักมีเกณฑ์ ยิ่งสงบสงัดขนาดไหนมันยิ่งมีความสุข ขนาดนั้น ยิ่งสงบขนาดไหน ยิ่งเงียบขนาดไหน ยิ่งวิเวกขนาดไหน หัวใจมันจะได้สัมผัสสิ่งนั้น ถ้า หัวใจได้สัมผัสสิ่งนั้น นั่นเป็นความจริงนะ

เวลาพายุมันเกิด พายุมันเกิดมันพัดสิ่งใดราบเป็นหน้ากลองไปหมดเลย เวลาพายุอารมณ์มัน เกิดนะ ความรู้สึกนึกคิดเวลามันเกิดขึ้นมา มันพัดพาหัวใจของเราไปเผชิญกับพินกับไฟทั้งนั้นเลย เวลามันจะปล่อยวางขึ้นมา มันจะสงบระงับขึ้นมา มันจะเออะไรสงบระงับเข้ามา มันต้องมีวิธีการดี

แต่เนี่ยเราก็คิดใจ เวลาพายุมันเกิดขึ้นมามันก็พัดเอาหัวใจเรารุนแรง เราบอกพายุมันผ่านไป แล้วก็จบใจ นี่ก็เหมือนกัน บอกว่าพอเรามีสติปัญญาขึ้นมา บอกมันสบายๆ

สบายๆ อย่างนั้น คุณติ คนเราเกิดมามันต้องมีสมาธิ เด็กสมาธิสั้น-สมาธิยาว ถ้าเด็กสมาธิยาว มันทำอะไรมันก็ประสบความสำเร็จ ถ้าสมาธิสั้น มันควบคุมตัวเองไม่ได้ นี่ก็เหมือนกัน คนเราปุณฺชน มันก็มีสมาธิอยู่แล้ว ถ้าไม่มีสมาธิมันก็คนบ้า ถ้ามีสมาธิอยู่แล้ว สมาธิคือว่าจิตมันมีหลักมีเกณฑ์ ถ้าจิต มีหลักมีเกณฑ์ แต่ถ้าเอาความจริงขึ้นมาละ ความจริงขึ้นมา ความจริงมันอยู่ที่ไหน ความจริง ความจริง มันต้องมีการกระทำเข้าไป เห็นไหม

เวลาน้ำเสียด เวลาเสียดเขารีไซเคิลขึ้นมา น้ำนั้นสะอาดได้ จิตใจของเรามันเศร้าหมอง มันมี ความโลก ความโกรธ ความหลง ความหลง หลงในตัวเอง ทัศนียูมานะมันมีของมันอยู่แล้วละ ถ้าเรา กำหนดพุทฺโธ เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ถ้ามันชำแรกเข้าไปถึงตัวสติจิต ตัวสติจิตคือสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิ เพราะสมาธิมันสว่างไสว สมาธิมันมีสติปัญญาพร้อม มันไม่ใช่สมาธิว่างๆ ว่างๆ เหมือน คนผลอไพล คนหลับไหล คนหลับไหลมันจะว่างอะไรละ ว่างด้วยการวางยาสลบไซ้ใหม่

แต่ถ้าความว่าง ความว่างมันพร้อมกับความกระจำแจ้ง เวลามันสงบเข้ามา พุทฺโธฯ ละเอียด เข้ามาเรารู้ มันมหัศจรรย์นะ เวลาเราพุทฺโธฯๆ เวลาลมหายใจมันละเอียดขึ้นมา จนเราวิตกกังวล เวลา มันละเอียดเข้าไป “เอ๊ะ! ถ้าลมหายใจขาดแล้วไม่ตายหรือ”

มันไม่ตายหรอก มันไม่ตาย แต่กิเลสมันเร็ว กิเลสมันจะโดนควบคุม มันเป็นความเคยชินของ ใจ

คนเราโดยวิทยาศาสตร์ โดยความจริง คนเราต้องหายใจ ถ้าขาดลมหายใจก็ตาย แต่นี่ลมหายใจมันละเอียด เพราะจิตมันละเอียด พอจิตมันละเอียดเข้าไป มันละเอียดเข้าไปมันก็ไปตกใจ แต่โดยธรรมชาติ เวลาคนหายใจไม่ออก คนขาดใจตาย นั่นคือการตาย แต่อันนี้มันละเอียด แต่เราไม่รู้ว่ามันละเอียด เห็นไหม เราเป็นคนทำเองแท้ๆ เวลาลมหายใจมันละเอียดเข้าไปๆ มันไปกลัว ไปกลัว ไปตกใจ ไปต่างๆ นี่ความละเอียดของมัน

สิ่งที่เวลากำหนดพุทธโธ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ น้ำเสียว เราจะกำจัดน้ำเสียว หัวใจเรามันเสียว หัวใจเรามันมีกิเลสมีตัณหาความทะยานอยาก มีพญามารมันครอบงำอยู่ เราพยายามทำให้เป็นอิสระ เห็นไหม เราจะภาวนาข้ามปี ภาวนาข้ามภพข้ามชาติ ถ้าเราภาวนาข้ามภพข้ามชาติ ภพชาติมันมาจากไหน เราบอก “คนเราเกิดมา ผลของวิญญูๆ เวียนว่ายตายเกิดในวิญญูะ มันไม่มีหอรอก เกิดชาติเดียวตายแล้วก็จบ”

ถ้าตายแล้วก็จบ มันยืนยันได้ด้วยครอบครัว พ่อแม่คนเดียวกัน ลูกออกมา ๒ คน ๓ คน นิสัยไม่มีเหมือนกันสักคนหนึ่ง ถ้ามันเป็นวิทยาศาสตร์ เกิดจากพ่อจากแม่คนเดียวกันมันต้องเหมือนกันหมดสิ ทำไมพี่ชายมันดี ทำไมน้องชายมันเกเร ทำไมคนเล็กมันเหลวไหล ทำไมมันไม่เหมือนกันสักคนหนึ่งละ ก็เกิดมาจากพ่อแม่คนเดียวกัน นี่มันยืนยันถึงภพชาติ จิตนี้ของเขา ปฏิสนธิจิต เห็นไหม

โดยผลของสายบุญสายกรรมถึงได้มาเกิดเป็นชาติเป็นตระกูลเดียวกัน เวลาเกิดขึ้นมาแล้วมุมมองมันแตกต่างกัน นี่พันธุกรรมของจิต เวลาเกิดมาจากพ่อแม่เดียวกัน พันธุกรรมจากพ่อแม่ทั้งนั้นแหละ แต่พันธุกรรมของจิตนี้เวรกรรมของเขา ถ้าเวรกรรมของเขา เขาคิดดี จิตใจที่ดี อภิปาตบุตร บุตรที่ดี บุตรต่างๆ มันมีของมัน มันยืนยันถึงการเวียนว่ายตายเกิดไป

แล้วเวลาเราจะภาวนาข้ามภพข้ามชาติ ข้ามภพข้ามชาติ มันข้ามที่ไหนละ เวลาข้ามภพข้ามชาติ ใครเป็นคนข้ามละ เวลาแคนต์ดาวนั้ แคนต์ดาวนั้กันที่เข็มนาฬิกา เวลาข้ามภพข้ามชาติมันต้องเป็นที่ตัวจิตนี้ไง

ถ้าตัวจิต จิตถ้ามันสงบเข้าไป จิตสงบแล้วมันมีสติ จิตสงบแล้วมันมีความรับรู้ จิตสงบแล้วมีความรับรู้ เรายกขึ้นสู่วิปัสสนา ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนา การฝึกหัดใช้ปัญญา ถ้าการฝึกหัดใช้ปัญญา นั่นละ

คือวิปัสสนา คือปัญญารู้แจ้ง ถ้าปัญญารู้แจ้ง มันจะข้ามภพข้ามชาติด้วยการใช้ปัญญาแยกแยะ แยกแยะ
ความเห็นผิดของใจ

ในหัวใจของเรา หัวใจของเรามันมีคบอด ถ้ามันมีคบอด เกิด เกิดอย่างไร เวลาเกิดมา เตี้ยนี้
เกิดที่ไหน? เกิดที่โรงพยาบาล เกิดในห้องผ่าตัดทั้งนั้นแหละ เวลาเกิดนะ เวลาเกิด เกิดจากพ่อจากแม่ แล้ว
เกิดมาจากไหนล่ะ แล้วมันเกิดมาจากไหน

แต่เวลาถ้าจิตมันสงบเข้าไป มันจะเข้าไปสู่ตรงนั้น มันจะ勘คัตคาวน มันจะข้ามภพข้ามชาติ มัน
จะสร้างคุณงามความดีจากจิตใจดวงนี้ จิตใจดวงนี้ที่มีคบอด ที่พญามารพาเวียนว่ายตายเกิด จิตดวงนี้
มันจะหลุดสว่าง ถ้าจิตดวงนี้หลุดสว่าง เวลากำหนดพุทโธๆ จิตสงบแล้ว ถ้าจิตมันสงบ มันสว่างไสว
ของมัน เวลามันยกขึ้นสู่วิปัสสนา ยกขึ้นสู่วิปัสสนานะ มันจะเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม
ตามความเป็นจริง

แล้วบอกว่าไม่รู้จักกิเลส ไม่เห็นหน้ากิเลสแล้วทำไมไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็น
ธรรมล่ะ เพราะอะไร เพราะกิเลสเป็นนามธรรม ครอบคร้วของกิเลส กิเลสเป็นนามธรรม มันครอบงำ
หัวใจนี้ มันครอบงำหัวใจ แล้วพอครอบงำแล้วก็เชื่อมัน เกิดทิฐิฐานะความเห็นของเราว่า “เกิดแล้วก็
ชาติเดียว ตายแล้วก็จบสิ้นๆ มันจะไปไหนต่อล่ะ”

แต่ถ้าจิตมันสงบเข้าไป จิตสงบเข้าไปนะ เพราะความซึ้ง มีจณาทิฐิ สักกายทิฐิ ทิฐิ
ความเห็นผิด ทิฐิเพราะอะไร ทิฐิเพราะเวียนว่ายตายเกิดแล้วมันเชื่อ พอเวียนว่ายตายเกิดแต่ละภพ
แต่ละชาติ ไปเกิดชาติใด ฉันทก็เกิดในสถานะนี้ ฉันทเป็นเทวดา ฉันทเป็นอินทร์ ฉันทเป็นพรหม ฉันทเป็น
มนุษย์ ฉันทเป็นสัตว์เดรัจฉาน แม้แต่เป็นนรกอเวจีก็เป็นฉันท ฉันททั้งนั้นแหละ มันเกิดภพใดชาติใดมันก็
ยึดมั่นถือมั่นภพนั้นชาตินั้น

พอมันยึดภพนั้นชาตินั้นมันก็ว่าภพเดียวชาติเดียว มันไม่มีวัฏฏะ มันไม่มีการเวียนว่ายตายเกิด
เห็นไหม เวลามันเข้าใจของมันอย่างนั้น เวลาเกิดเป็นมนุษย์มันก็สักกายทิฐิ ความเห็นผิด เห็นผิดว่านี่
สมบัติของเรา ชีวิตก็ของเรา ร่างกายก็ของเรา ทรัพย์สมบัติก็ของเรา สรรพสิ่งก็เป็นของเรา แล้วพ่อแม่
เป็นของเราไหม

ถ้าพ่อแม่ของเรา พ่อแม่แก่เฒ่าชราภาพไป พ่อแม่ไม่ให้ตายนะ พ่อแม่อยู่กับเรา พ่อแม่ของเรา เห็นไหม นี่สมบัติของเรานะ อย่าไปซื้อขายง่ายมัน เป็นของเรา นี่สักกายทิฐิ ทิฐิความเห็นผิด

เวลาจิตเราสงบมันยกขึ้นวิปัสสนา หูตามันแจ่มแจ้ง หูตามันแจ่มแจ้งเพราะมันยกขึ้นวิปัสสนา ก็ทิฐิความเห็นผิด เห็นผิดในกาย เห็นผิดในเวทนา เห็นผิดในจิต เห็นผิดในธรรม ถ้าเห็นผิด แล้วเห็น ถูกเห็นอย่างไรละ

คำว่า “เห็นถูก” เห็นถูกก็พอจิตมันยกขึ้นสู่วิปัสสนามันเห็นกาย เห็นไหม เห็นกายเข้าไป เวลาถ้าจิตมีกำลังของมัน มันใช้กำลัง ใช้ปัญญา ใช้ปัญญา ปัญญานี้จะเกิดขึ้นจากสติจิต ปัญญาที่เกิด จากสัมมาสมาธิ ถ้ามันไม่เกิดสัมมาสมาธิ เวลามันใช้ปัญญานี้เป็นสังขาร ความคิด ความปรุง ความแต่ง อยู่ได้อ่านาจอของพญามาร อยู่ได้ความเห็นผิด พออยู่ได้ความเห็นผิด นั่นคืออวิชชา

อวิชชาคือความเห็นผิด ความเห็นผิดว่าสรรพสิ่งเป็นของเรา ถ้าสรรพสิ่งเป็นของเรานะ เวลา จะภวานาขึ้นมาก็ปัญญาของเรา เวลาจิตสงบแล้ว ปัญญามันเกิดแล้ว ปัญญาของเรา พอวิปัสสนาแล้ว วิปัสสนาแล้วมันขาดแล้วของเรา...ถ้ามีของเรา ผิดหมด

แต่ถ้ามันเป็นความจริง ความจริงมันเป็นัจจะ ัจจะที่มันเกิดขึ้น พอจิตมันสงบแล้ว ยกขึ้นสู่วิปัสสนา วิปัสสนาเพราะอะไร เพราะความเห็นผิด เพราะความเห็นผิดมันเกิดสังโยชน์ สังโยชน์ สักกายทิฐิ วิภิจฉา สัตถพตปรามาสมันร้อยรัดหัวใจนี้ไว้ นี่เพราะเห็นผิดในภพใน ชาติใจ

ถ้าจิตสงบแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา วิปัสสนา ถ้าเห็นกายแล้ว ถ้าจิตมันสงบไปเห็นกาย เห็นกาย มันสะท้อนหัวใจ สะท้อนหัวใจเพราะสังโยชน์มันร้อยรัด สังโยชน์ สังโยชน์คือความเห็นผิด สักกายทิฐิความเห็นผิด เวลามันเห็นตามความเป็นจริง มันเริ่มเอะใจใจ “อ๊ะ! ก็เราเห็นอย่างนั้น เรา ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา พิจารณาาก็เห็นกายโดยพร้อมแล้ว”...เห็นกาย กล้องจุลทรรศน์ดีกว่าอีก เดียวนี้เขาผ่าตัดกันโดยแสงเลเซอร์นะ ผ่าตัดกันโดยทางไกล เขาใช้ทางไกล ผ่าตัด เขาเห็นดีกว่าเอ็งอีก แต่เห็นอย่างนั้นเห็นเป็นทางโลก

แต่ถ้าเราเห็นทางใจละ เห็นทางธรรมละ ทางธรรมถ้าจิตมันสงบแล้วถ้ามันเห็นของมัน **อตุตา หิ อตุตโน นาโถ** ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ใครประพฤติปฏิบัติ คนนั้นจะรู้จะเห็นเองโดยปัจจัยจัดตั้ง เป็น สันติภูจฺจโก จิตดวงใด จิตดวงนั้นก็ต้องแก้ไขจิตดวงนั้นไป

เราเป็นชาวพุทธนะ เราเป็นชาวพุทธ เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา ศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ...ใช่ เราก็อยู่ในชาติ คูสิ เวลาเมื่อนักขัตฤกษ์ต่างๆ เขาก็ทำบุญกุศลกันในพระพุทธศาสนา ทำบุญกุศล บุญกุศลนั้นมันก็เป็นพวกที่หัวใจของเขาเข้ามาสู่ ศาสนา เวลาเราสวดมนต์ข้ามปีกัน ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติที่ว่ามีหลักมีเกณฑ์ แต่เราจะภาวนาข้ามภพข้าม ชาติ เราจะภาวนาข้ามภพข้ามชาติ มันมีโอกาสของเราไง โอกาสที่ว่าในเมื่อทางรัฐบาลเขาให้เป็น วันหยุด วันหยุดนี้ให้เราไปประพฤติปฏิบัติ ให้ไปวัดไปวา ถ้าไปวัดไปวา มาวัดหัวใจของเรา

เวลาเราทำหน้าที่การงานเราก็เบื่อหน่าย เราอยากมั่งอยากมี อยากศรีอยากสุข อยากมีทุกอย่าง สมความปรารถนา แต่การกระทำของเรา เราก็ต้องการให้สมความปรารถนาของเรา มันมีเรื่อง มีเวรมี กรรม มีเรื่องของสังคม มีเรื่องโอกาสมันเข้ามาเป็นตัวแปร

แต่เวลาเรามาวัดมาวาแล้วมันเป็นเรื่องของเรา เรื่องของเราคนเดียวเลย เรื่องความจริงของเรา นี้ความจริง แล้วการประพฤติปฏิบัติ การแสวงหาสังฆธรรม มันแสวงหาสังฆธรรมมาจากไหน

ถ้าแสวงหาสังฆธรรมมาจากผู้พระไตรปิฎกเป็นปริยัติ เราศึกษามาขนาดไหนก็ศึกษามาเป็น แนวทาง แต่เวลาจะเอาจริงขึ้นมามันต้องเป็นความจริง อาหารที่เป็นอาหารดิบเรากินไม่ได้ เราต้องทำให้ มันสุกขึ้นมา นี่ก็เหมือนกัน หัวใจของเราดิบๆ หัวใจของเราศึกษามีความรู้มาก แต่มันรู้จักอวิชชา รู้จักความไม่รู้ ความไม่รู้หมายความว่าอะไร? ความไม่รู้คือมันไม่รู้แจ้งใจ แต่เราศึกษามาเป็นแนวทาง มันเป็นโลกีย์ปัญญา ปัญญาจากการศึกษา พอศึกษาแล้วเราเข้าสู่ทางจงกรม เข้าสู่การนั่งสมาธิภาวนา ให้ มันเกิดขึ้นจริงมาจากเรา

หัวใจที่ดิบๆ ทำให้มันสุก เห็นไหม ไม้ที่ดิบๆ ไม้สดเขาจุดไฟมันไม่ติด เขาต้องไปค้างไว้ ตาก แดดไว้ให้ไม้มันแห้ง เขาถึงมาจุดไฟเพื่อเป็นพลังงาน จิตใจของเรา เราปรารถนา ปรารถนาอยาก ประพฤติปฏิบัติ เราปรารถนาจะมีคุณธรรม เราปรารถนา แต่จิตใจมันดิบๆ มันดิบๆ ดิบๆ หมายความว่า มันมีพญามารครอบงำทั้งชาติตระกูลของมันเลย ตั้งแต่ปู่ย่าตายายถึงลูกหลานขึ้นมาเลย มีปู่คืออวิชชา

พอมันก็กามราคะ ลูกมันก็เป็นอุปาทาน หลานหลานของมันเป็นสักกายทิฐิจึงความเห็นผิด มันเป็นตระกูลเลย มันครอบงำหัวใจนี้ไว้ แล้วเราไม่มีกำลังจะไปสู้มันเลย

ทำความเข้าใจของใจเข้ามาให้มันแห้ง ให้ใจมันแห้ง ใจมันสมควรแก่การงาน แล้วยกขึ้นวิปัสสนา เราจะวิปัสสนากัน แล้วถ้าเกิดใช้ปัญญาขึ้นมามันเป็นภาวนามยปัญญา นี่มันเป็นโอกาสของเรานะ เป็นโอกาสของเรา เพราะเรายังหนุ่มยังแน่นกันอยู่ เรายังเคลื่อนไหวได้ นั่งสมาธิ เดินจงกรมได้ ถ้าแก่แต่ชราภาพไปแล้ว ตอนนั้นจะเสียดาย เพราะงานทางโลกทำไม่จบหรือ ทำแล้วรอลูกหลานมารับมรดกตกทอดกันไป นี่สมบัติเป็นสมบัติสาธารณะ เราใช้ได้เฉพาะปัจจัยเครื่องอาศัยนี้เท่านั้น เวลาตายไปก็ยกไว้ให้กับลูกหลานมัน แล้วสมบัติของเราละ สมบัติของเรา โอกาสของเรานี้สมบัติของเรานะ

“ก็ทำแล้ว หลวงพ่อ ทำแล้วมันเหนื่อยมาก ทำแล้วมันทำไม่ได้”

ทำแล้วให้เป็นแนวทาง เราปฏิบัติบูชาของค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาเราถวายทานกันเป็นอามิสบูชา แล้วเวลาปฏิบัติบูชา เราสละบุญกุศริยวัตตุ เราจะอยู่สุขอยู่สบายขนาดไหนก็ได้ ทำไมเราต้องมาบังคับตัวเองให้นั่งสมาธิ ทำไมเราต้องบังคับตัวเองให้เดินจงกรม นี่คือการถวาย เราปฏิบัติบูชาของค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วถ้าจิตสงบเข้ามา “ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต” ถ้ามันสงบเข้าไปนะ จิตมันสงบนะ “สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี” ถ้าจิตสงบมันตื่นตื่น นี่สิ่งที่ไม่เคยเห็น

คุณติ พ่อแม่ของเรามีพินัยกรรมไว้ ให้สมบัติกับเรา แล้วพินัยกรรมนั้นต้องเปิดอ่านแล้วถึงจะยกสมบัตินั้นให้เรา นี่ก็เหมือนกัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประทานไว้ ศีล สมาธิ ปัญญา แล้วเราได้แต่ชื่อ เราเป็นบริษัท ๔ เราเป็นเจ้าของศาสนา เมื่อใดเราประพฤติปฏิบัติ พอจิตมันเข้าสู่สมาธิ นั่นล่ะเราจะได้มรดกตกทอด เราจะได้อริยทรัพย์ เราจะได้ทรัพย์สมบัติตามความเป็นจริง แล้วทรัพย์สมบัตินี้ไม่ต้องฝากธนาคารไหน ทรัพย์สมบัตินี้ไม่ต้องให้ใครมารันตี ทรัพย์สมบัตินี้มันจะฝังหัวใจนี้ไป

ใครทำความเข้าใจได้นะ มันจะฝังใจไปเลยว่าอยากได้สมบัติอย่างนี้ อยากได้อารมณ์อย่างนี้ อยากได้สิ่งสิ่งนี้ แล้วถ้าเกิดปัญญา ใครจิตสงบแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา ใช้ปัญญาไป มันแยกมันแยะเข้าไป เห็นคุณประโยชน์ของมันมหาศาลเลย “ศีล สมาธิ ปัญญา”

แล้วถ้ามันเสื่อมไป โดยธรรมชาติของคน การกระทำ สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง สิ่งใดเป็นอนิจจัง สิ่งนั้นเป็นทุกข์ สิ่งใดเป็นทุกข์ สิ่งนั้นเป็นอนัตตา มันแปรสภาพของมันตลอด ถ้ามันเสื่อม เสื่อมไปจากหัวใจของเรา แต่เราเคยได้สัมผัส เราเคยได้รู้ได้เห็น เราจะชวนขวย เราจะมีการกระทำของเรา

แล้วถ้าถึงวันสุดท้ายของชีวิต มันไม่มีทางไปแล้ว คนเรานะ พอถึงจุดสุดท้ายของชีวิต เราอยากมีที่พึ่งอาศัย ถ้าจิตมันประวัติมาถึงตรงนี้ จิตมันประวัติมาถึงสิ่งที่เราเคยพบเคยเห็น เวลานั้นยังสะดวกสบายอยู่ มันก็ยังไม่เสื่อม มันจะส่งออก มันจะหาที่พึ่งข้างนอก เวลานั้นจนตรอกนะ มันจะเข้าไปสู่สิ่งที่มันเคยประวัติ เคยชับของมันได้ ถ้าจิตไปสู่ตรงนั้น นั่นละสมบัตินั้น

เพราะเวลาจิตมันจะออกจากร่าง คนโบราณจะสอนว่าให้คิดถึงพระไว้ ให้นึกถึงพุทโธไว้ เขาจะให้ประวัติไว้ เกาะกับคุณงามความดีนี้ไป เสวยภพเสวยชาติจะมีหรือไม่มีนั่นเป็นความเชื่อ เรื่องของเขา แต่ความจริงถ้ามันปฏิบัติเข้าไปแล้ว ถ้าไม่มี แล้วความรู้ที่อยู่เต็มหัวอกนี้มันคืออะไร ถ้าไม่มี ความรู้สึกนี้มันคืออะไร ถ้าไม่มี สิ่งที่มีมันทุกข์มันยากในใจนี้มันอยู่ที่ไหน

มันยืนย่นกลางหัวใจนะ ใครทำมากทำน้อยได้ของเขานะ นี่คือการปฏิบัติบูชา เราจะปฏิบัติบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเราก็จะปฏิบัติบูชาพุทธะในหัวใจของเรา เอวัง